

Hodnocení: 3 body – hezky napsané; a věcně správně popsané, o co v těch sporech šlo – ale k postihu pointy je ještě třeba, abyste zřetelněji zachytila, v čem je to všechno překvapivé či zvláštní (tohle všechno, by vám vědci odkývali, víceméně; a nerozuměli by té úvodní větě – proč soudíte? ... chtělo to asi nějak zmínit, že to vše celé skončilo prostě jinak, než by šlo očekávat z hlediska formální metodologie, z hlediska pravidel experimentální vědy)

Lenka Marečková

333113@mail.muni.cz

COLLINS, H. M. / PINCH, T. J. (1998 [1993]): *The Golem: What everyone should know about science*. Cambridge: Cambridge University Press – kapitola 1: „Edible knowledge: The chemical transfer of memory“, str. 5-26.

Autoři na příkladu vědeckého experimentu demonstrují propojenost sociálních procesů s vytvářením vědeckých faktů. Jedná se konkrétně o vědecké experimenty několika autorů, jejichž cílem bylo ověřit schopnost přenosu paměti chemickými cestami. Experimenty byly nejdříve prováděny na cvičených červech, kterými byli krmeni další červi. Následně se testovalo, zda takto nakrmení červi mají stejné reflexy, jako červi cvičení. Experiment sice vedl k určitým kauzálním závěrům, byl však z mnoha příčin kritizován. Argumenty kritiků stavěly na tom, že červi jsou příliš primitivní zvířata, která nejdou vycvičit a že do experimentu vstupuje mnoho dalších faktorů. Podobné pokusy pak byly později prováděny na laboratorních krysách, které jsou jako laboratorní zvířata více osvědčené. Závěry však ovšem byly opět nejednoznačné a nadále podrobené mnoha kritickým diskuzím. Na průběh těchto diskuzí, coby na příklad vyjednávání pravdivosti vědeckých faktů se autoři zvláště zaměřují. Těmito diskuzemi však nebylo dosaženo žádného rozřešení kauzy; důležitou roli v tom hrál především fakt, že tento typ experimentů nebyl v rámci tehdejší vědecké praxe příliš uznáván. Experimenty se tak staly spíše jistým „výstřelkem“ tehdejší vědy a neměly vliv na její další směřování.

Alternativní název: Vyřazení z poznání: příklad nestravitelné části historie vědy